

SPRUYTTE, Odiel, priester (Rumbeke 5 juni 1891 - Slijpe 23 november 1940).

Odiel Spruytte, uit een boerengeslacht voortgekomen, studeerde aan het Klein Seminarie te Roeselare. Na zijn opleiding tot priester werd hij op 17 juni 1916 te Brugge gewijd. Bij de heropening, na de Eerste Wereldoorlog, van de Leuvense universiteit werd hij naar de theologische faculteit aldaar gestuurd. Hij verbleef er eerst in het H.-Geestcollege en werd het volgend academisch jaar subregent aan het Justus Lipsius-college; hij kon er echter geen orde handhaven en keerde uitgeput terug naar het H.-Geestcollege. Zijn geschokte gezondheid belette hem niet op 14 juli 1921 het baccalaureaatsexamen in de theologie af te leggen, doch de uitslag was minder schitterend dan verwacht was; dit kon, samen met zijn radicale Vlaamsgezinde activiteiten te midden van de studenten, de oorzaak geweest zijn dat hij teruggeroepen werd naar het bisdom Brugge en op 10 oktober 1921 tot bestuurder van de sociale werken te Izegem benoemd werd. Na enkele jaren volgde op 3 september 1924 zijn benoeming tot onderpastoor te Zwevegem, op 4 april 1925 te Wervik, op 30 april 1935 te Slijpe.

Reeds in 1920 vormde Spruytte met C. Verschaeve en K. van der Espt de Westvlaamse kern van Het Veem Ick wijck niet af (z. aldaar), dat J. Goosenaerts had opgericht. Spruytte was toen student te Leuven, waar hij een der meest beluisterde studentenleiders was. Zijn resoluut optreden, zowel tegenover de professoren in de cursus, als op de studentenvergaderingen, baarde groot opzien. Zijn zeer theoretische betogen trokken de aandacht.

Aan de meest radicale publikaties van die dagen verleende hij zijn medewerking. Na zijn terugkeer in het bisdom Brugge bleven de botsingen niet uit; als schrijver dook hij onder in de anonimiteit, maar hij verminderde zijn publikaties niet. Met L. Dosfel (tot kort voor diens dood) voerde Spruytte een briefwisseling met het doel na te gaan in welke mate een gezonde Vlaamse activiteit en een juiste sociale actie gevoerd konden worden in het kader van de gevestigde katholieke partij. Zijn ervaring als bestuurder der sociale werken te Izegem deden hem tot een negatief besluit komen. Laster van de kant van collega's, tegenwerking en verdachtmakingen brachten hem in opspraak. Op hem deed in 1932 R. de Smet nog een beroep om ten huize van dr. E. Muylle te Deurne bijeen te komen met een reeks Vlaams-nationalisten om de eenheid in hun rijen te bewaren. Maar Spruytte was niet de man van de praktische politieke actie, maar de theoreticus, en dat op het hoogste, het metafysische vlak. Zijn volle maat gaf hij van 1927 af als redacteur van Jong Dietschland (z. aldaar). Volgens H.J. Elias was Spruytte wel de voornaamste medewerker en bepaalde hij in hoofdzaak de richting die V. Leemans als verantwoordelijk redacteur volgde. De theoretische grondslagen van het Vlaams-nationalisme werden tussen de beide oorlogen vooral gelegd door Vlaanderen en Jong Dietschland. Hoewel de meeste bijdragen anoniem of onder pseudoniem verschenen, menen we toch dat het filosofisch aspect van Spruytte afkomstig is. Hierin volgde hij de lijn die reeds in Leuven zichtbaar werd. Een zijner medestudenten (mgr. Coppens)

getuigde dat zijn publikaties gingen over de Vlaamse strijd, de Katholieke Actie, de filosofie van Nietzsche.

Spruytte was een rationeel realist, die als metafysicus het absolute als enig waardig doel beschouwde. Dat was hij als Vlaming in zijn radicaal Grootnederlandse richting, dat was hij als priester die de Waarheid zag als Iemand : God. Met de dagelijkse realiteiten hield hij nauwelijks rekening, wat hem ook tot pijnlijke botsingen met een niet-begrijpende bisschop bracht.

WERKEN : Artikelen, meestal anoniem, in *De Vlaamsche Vlagge*; *Onze Jeugd*; *Ons Geloof*; *Het Vlaamsche Land*; *De Gids*; *Vlaanderen en Jong Dietschland*. - *Nietzsche's kringloop* (posthuum, 1944).

LITERATUUR : *Het Vlaggeboek* (1926); - O. Verhaeghe, *In memoriam Weleerwaarde Heer Odiel Spruytte* (1940); - G. Vandewoude (= G. Lambrechts), *Odiel Spruytte, Strijder, Denker en Mensch* (1942); - (J. Coppens), *Necr. Spruytte, Odilus, S.T.B.*, in *Annua Nuntia Lovaniensia*, jg. 7 (1950, p. 78-80); - H.J. Demoen, *Jeroom Leuridan* (1967); - A. Willemsen, *Het Vlaams-nationalisme, De geschiedenis van de jaren 1914-1940* (1969, tweede uitgave).

AMANDUS DUMON